

201408041355063108

मान्यताप्राप्त सार्वजनिक ग्रंथालये
परिरक्षण अनुदानात वाढ करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. मराप्र १००४/(१२६/०४)साशि-५,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक १० मार्च २००५

- वाचावे : १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्र. एलआयबी १०९६/७५/(८०)साशि-५,
दिनांक २२ जानेवारी १९९८
- २) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्र. मराप्र १००१/(४१२) साशि-५,
दिनांक १ ऑगस्ट २००२
- ३) ग्रंथालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांचे दिनांक २२/५/२००३ चे पत्र क्र. ३२/
पूरक मागणी/२००३-०४/१४५२
- ४) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र. मराप्र १००३/२२९/(११३/०३)साशि-५,
दिनांक १३ मे २००४

शासन निर्णय : महाराष्ट्र सार्वजनिक ग्रंथालये (सहाय्यक अनुदान आणि इमारत व साधन सामग्री यासाठी मान्यता) नियम १९७० मधील तरतूदीनुसार शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांना परिरक्षण अनुदान मंजूर करण्यात येते. उपरोक्त संदर्भ क्र. १ वरील शासन निर्णयान्वये राज्यातील शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांना विहित कमाल मर्यादेच्या अधीन राहून अनुषंगे खर्चाच्या ९० % परिरक्षण अनुदान देण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. तसेच शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या परिरक्षण अनुदानात दिनांक १/१/१९९८ पासून वाढ करण्यात आली होती. त्यानंतर गेल्या काही वर्षात झालेली दरवाढ आणि सार्वजनिक ग्रंथालयांतील कर्मचा-यांची मागणी विचारात घेऊन संदर्भ क्र. ४ येवरील शासन निर्णयान्वये शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या परिरक्षण अनुदानात काही प्रमाणात वाढ करण्यात आली होती. परंतु यश व नियताकालिकांच्या किमतीमध्ये सातत्याने होत असलेली आणि इतर खर्चात झालेली वाढ विचारात घेऊन, तसेच शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांमधील कर्मचा-यांच्या वेतनात वाढ होण्याच्या व ग्रंथालयांना अधिक पुस्तके / निघतकालिके विकत घेता याबाबत या उद्देशाने, तसेच वेळोवेळी या संदर्भात दिलेल्या आश्वासनाच्या अनुषंगाने शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या परिरक्षण अनुदानात वाढ करण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. आता शासनाने सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट - अ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे "अ", "ब", "क", "ड", वर्गाच्या ग्रंथालयांना देय असलेल्या अनुदानात १९९८ मध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या

दराच्या दुप्पटीने दिनांक १/४/२००४ पासून वाढ करण्याचा निर्णय मंत्रीमंडळाने घेतला आहे. संदर्भ क्र ४ येथील शासन निर्णयामधील "ड" वर्ग ग्रंथालयांसाठी पुस्तक संख्येबाबत घालण्यात आलेली अट कायम ठेवण्यात आली आहे. तसेच परिरक्षण अनुदानासाठी अनुज्ञेय खर्चाची मर्यादा पूर्वीप्रमाणेच ९०% राहिल.

२. शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांना देण्यात येणारे अनुदान ग्रंथालयाने मागील वर्षी केलेल्या अनुज्ञेय खर्चावर आधारित असल्यामुळे दिनांक ३१ मार्च २००४ पर्यंत मान्यता देण्यात आलेल्या ग्रंथालयांना परिशिष्ट "अ" मध्ये दर्शविलेल्या परिरक्षण अनुदान मर्यादेच्या अधीन राहून निर्धारित होणू-या अनुज्ञेय अनुदानाएवढे अनुदान मंजूर करण्यात येईल. वाढीव अनुदान तदर्थ म्हणून दिले जाईल.

३. अनुदानासाठी मान्यताप्राप्त ग्रंथालयांनी खालील अटीची पूर्तता करणे बंधनकारक राहिल :-

१) १९९५-९६ पासून सर्व शासनमान्य ग्रंथालयांना अनुज्ञेय खर्चाच्या ५० % रक्कम ग्रंथालय कर्मचा-यांच्या वेतनावर खर्च करणे आवश्यक केले आहे. १९९६-९७ पासून देय होणा-या परिरक्षण अनुदानाचे वेतन व वेतनंतर असे दोन समान भागात वर्गीकरण करण्यात येऊन ते मिळण्यासाठी मागील वर्षी उपरोक्त वेतन व वेतनंतर या बाबीवर किमान अनुज्ञेय खर्च करणे आवश्यक केले आहे. ही अनुदान निर्धारण व्यवस्था कायम राहिल.

२) वाढीव अनुदानापैकी ५० % रक्कम ग्रंथालयातील दिनांक ३१/३/२००४ रोजी सेवेत असलेल्या कर्मचा-यांच्या वेतनावर वाढीव वेतन म्हणून खर्च करण्यात यावी. दिनांक १/४/२००४ पासून ग्रंथालय कर्मचा-यांना देण्यात येणार वेतन त्यानंतर कोणत्याही परिस्थितीत कमी करता येणार नाही.

३) मान्यताप्राप्त ग्रंथालयांतील दिनांक ३१/३/२००४ रोजी सेवेत असलेल्या कोणत्याही कर्मचा-यास कमी करण्यापूर्वी तसेच कर्मचा-यांच्या पद संख्येत वाढ करण्यापूर्वी किंवा ती कमी करण्यापूर्वी ग्रंथालयांनी ग्रंथालय संचालकांची अनुमती घेणे आवश्यक राहिल.

४) शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांतील कर्मचा-यांची पदसंख्या व पदनाम याचा आकृतिबंध शासन निर्णय दिनांक २२ जानेवारी १९९८ अन्वये निश्चित केल्याप्रमाणे कायम राहिल. त्वानुरार किमान कर्मचारी ग्रंथालयांत असणे आवश्यक आहे.

उपरोक्त अटी महानगरपालिका, नगरपालिका, नगर परिषदा व जिल्हा परिषदांच्या सार्वजनिक ग्रंथालयांना (शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक मराप्र १००१/(४१२)/साशि-५, दिनांक १ ऑगस्ट २००१ अन्वये जिल्हा परिषदांकडे हस्तांतरित करण्यात आलेली ग्राम पंचायत इतरावरील ग्रंथालये वगळून) लागू होणार नाहीत.

४. या बाबीवरील खर्च "२२०५- कला व संस्कृती -१०५ सार्वजनिक ग्रंथालये (०३) मध्यवर्ती, जिल्हा व तालुका ग्रंथालयांना सहाय्य (०३)(०१) सहाय्यक अनुदाने (२२०५-०३१८) योजनेत व २२०५- कला व संस्कृती (०३) मध्यवर्ती, जिल्हा व तालुका ग्रंथालयांना सहाय्य - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना (०३)(०३) सहाय्यक अनुदाने (२२०५-०३१३) योजनेतर्गत मागणी क्रमांक डब्ल्यू ४ या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा व त्याखालील मंजूर तरतुदीतून भागविण्यात यावा. तसेच ग्रामपंचायत स्तरवरील-ग्रंथालये जिल्हा परिषदांकडे हस्तांतरित करण्यात आली असल्यामुळे सदर ग्रंथालयांसाठी होणारा खर्च " २२०५- कला व संस्कृती १०५ सार्वजनिक ग्रंथालये (०४) स्थानिक क्षेत्राखालील योजना (०४)(०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम १०० अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदाने (ग्राम पंचायत ग्रंथालयांना सहाय्यक अनुदाने (२२०५-११९-६) योजनेत (दत्तमत) मागणी क्र. डब्ल्यू ४" या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व त्याखालील मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सन २००४-२००५ मध्ये वाटप होणा-या तदर्थ अनुदानाच्या रकमेची उपयोगिता प्रमाणपत्रे ग्रंथालयांनी विहित मुदतीत सादर करणे आवश्यक राहिल.

६. हे आदेश भंडारीमंडळाच्या तसेच नियोजन विभाग व वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ७९/२००५/व्यव-५, दिनांक २/३/२००५ अनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने

स्मिता जोशी

स्मिता जोशी

(स्मि.रा.गोरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

ग्रंथालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषदा,

सहाय्यक ग्रंथालय संचालक, पुणे, नवी मुंबई, नागपूर, औरंगाबाद, अमरावती व नाशिक,

ग्रंथपाल, शासकीय विभागीय ग्रंथालये, पुणे, नागपूर, औरंगाबाद, नाशिक, रत्नागिरी, अमरावती,

ग्रंथपाल, सर्व शासकीय जिल्हा ग्रंथालये,

अध्यक्ष, राज्य विभाग व जिल्हा ग्रंथालय संघ

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १, मुंबई

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र २, नागपूर

अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई

मुख्य लेखा परीक्षा, स्थानिक निधी लेखा, मुंबई

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी मुंबई

सर्व जिल्हा कोषाधिकारी / उप कोषागार, नवी मुंबई

वित्त विभाग / नियोजन विभाग

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

सांश-१, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय

निवड नस्ती सांश-५, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय

22

परिशिष्ट अ

ग्रंथालयांचा वर्ग	सन १९९८ मधील अनुज्ञेय अनुदान	१३ मे २००४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आलेली तदर्थ वाढ	हया शासन निर्णयान्वये करण्यात आलेली तदर्थ वाढ	२००४-२००५ मधील एकूण तदर्थ वाढ	२००४-२००५ पासून विहित अनुदान मर्यादा
	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)
वर्ग - अ जिल्हा ग्रंथालये	२,४०,०००/-	६०,०००/-	१,८०,०००/-	२,४०,०००/-	४,८०,०००/-
वर्ग - अ तालुका ग्रंथालये	१,२८,०००/-	२२,०००/-	१,०६,०००/-	१,२८,०००/-	२,५६,०००/-
वर्ग - अ इतर ग्रंथालये	९६,०००/-	२९,०००/-	६७,०००/-	९६,०००/-	१,९२,०००/-
वर्ग - ब जिल्हा ग्रंथालये	१,२८,०००/-	२२,०००/-	१,०६,०००/-	१,२८,०००/-	२,५६,०००/-
वर्ग - ब तालुका ग्रंथालये	९६,०००/-	२९,०००/-	६७,०००/-	९६,०००/-	१,९२,०००/-
वर्ग - ब इतर ग्रंथालये	६४,०००/-	३६,०००/-	२८,०००/-	६४,०००/-	१,२८,०००/-
वर्ग - क तालुका ग्रंथालये	४८,०००/-	१२,०००/-	३६,०००/-	४८,०००/-	९६,०००/-
वर्ग - क इतर ग्रंथालये	३२,०००/-	१८,०००/-	१४,०००/-	३२,०००/-	६४,०००/-
वर्ग - ड ग्रंथालये	१०,०००/-	१०,०००/-	--	१०,०००/-	२०,०००/-

स्मिता जोरें
स्मिता जोरें

(स्मि. रा. गोरें)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

174